

arodpolicies.org

arod@arodpolicies.org

Trygve Slagsvold Vedum
Leder Senterpartiet

24. februar 2021

Rusreform og Konstitusjonelt ansvar

Kjære Trygve.

Vi kontakter deg fordi det skal stemmes om rusreformen og fordi den viktigste delen av granskningens mandat, den som berører rettighetsbildet til landets befolkning, er forbigått i stillhet.

I snart 15 år har narkotikalovbryterne vært unntatt menneskerettighetenes beskyttelse. Med rusreformutvalgets rapport og påvisningen av offentlig panikk som formende for forbudslinjen er det sviktende ansvaret for forfulgte grupperinger ytterligere bekreftet, for vi har dokumentert sammenhengen mellom dette fenomenet, sydebukkmekanismen, og menneskerettsforbrytelser.

Vårt [høringssvar](#) alene sier nok om dette til at ansvarlige myndigheters konstitusjonelle forpliktelser aktiveres, men verken Regjeringen, Helse eller Justis har vist vilje til å sikre et effektivt rettsmiddel. Et halvt år etter at Helse sendte problemstillingen til Justis, venter vi fortsatt på at staten skal ta ansvar for de forfulgte grupperingene, og fordi politikerne har en sentral rolle i utviklingen av kriminalpolitikken, samt oppfølging av NOU 2019: 26, ansvarliggjøres hver enkelt på stortinget.

Vi har ikke sett tegn til at Helse eller Justis evner å sikre nasjonens folkerettslige forpliktelser i forbindelse med rusreformen. Ledelsen synes altfor farget av den offentlige panikken som rusrapporten dokumenterte til at et rettighetsbilde kan ivaretas, og vi ber derfor politikerne enkeltvis sette seg inn i saken. [Vedlegget](#) gir i denne forbindelse en oversiktlig fremstillingen av kravet for et rettighetsbilde, Norges situasjon i forhold til gjeldende retningslinjer, og ansvaret som påhviler statlig instans. Det sier noe om rettstatens krav og hvilke skritt som må tas for å sikre en rusreform med konstitusjonell grunn, og vi ber deg ta dette til etterretning.

Mange feirer denne reformen som et fremskritt mens andre ser den som et tilbakeskritt. Sannheten er at vi har forbigått rusreformrapportens viktigste budskap: At straff ikke kan forsvares, at vi har med offentlig panikk å gjøre, og at det er et større rettighetsbilde involvert. Det var herfra vi som nasjon skulle lagt lista. Derfra skulle vi sett frem mot en sannhets- og forsoningskommisjon, forløsning, og påfølgende nasjonal renselse. Når vi nå vet at bare sydebukkmekanismen driver forbudslinjen videre, må vi ta det derfra. Men la oss ikke glemme at vi snakker om oversette menneskerettigheter og at det er moralske absolutter

involvert. Rent faktisk, sett fra et grunnlovsetisk perspektiv, lever vi i en tid hvor folk enten er helter, feiginger, eller quislinger, og bare offentlig panikk gjør at dette fremstår som kontroversielt.

Like fullt, det er i tider som dette at ansatte i offentlighetens tjeneste har et ansvar for å sikre menneskerettighetene og vi forventer at du gjør ditt for at rettsstatens beskyttelse også skal gjelde narkotikalovbryterne. Som brevet sier mer om, vil verken Helse eller Justis befatte seg med et omtvistet rettighetsbilde, og vi ber deg sørge for at det blir videre klarlagt. Du kan for eksempel kreve redegjørelse fra regjeringen hvor ansvarsbildet og hvordan staten tenker å ivareta hensynet til denne lenge oversette grupperingen klarlegges. Du kan også legge frem forslag om ny granskning, en som bygger videre på rusreformrapporten og tar for seg rettighetsbilde problematikk spesielt. Dette er en meget viktig problemstilling for nasjonen og vi ber om at saken behandles deretter.

I den grad du som politiker svikter på dette området kan du forvente at en sannhets- og forsoningskommisjon vil holde deg ansvarlig for den død og lidelse som en politikk på totalitære premisser har påført nasjonen. Bare en seriekoblet ansvarsfraskrivelse opprettholder i dag folkeforfølgelsen, og i den grad du aksepterer dette forplikter ettersom seg til et oppgjør med deg.

Vi håper derfor at du finner tid til å se på saken, at du står opp for et rettighetsbilde, og bidrar til at statens navn og rykte ikke ytterligere forringes. I den grad du gjør dette, vil ettersom feire ditt engasjement for rusreformens forfulgte, og vi ser frem til å høre fra deg i denne viktige saken.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping tail on the 'n'.

Roar Mikalsen

Leder for AROD

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk